

Leksands Kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling Gärde skola

Plan för läsåret 2020-2021

Innehåll

Del 1 Plan mot kränkande behandling	3
Inledning	3
1.1 Gärde Skolas vision	3
1.2 Verksamheter som omfattas av planen Planen gäller för Gärde skola och fritidshem	3
1.3 Ansvariga för planen.....	3
1.5 Vårdnadshavares delaktighet.....	4
1.6 Personalens delaktighet.....	4
1.7 Förankring av planen	4
2. Så här arbetar vi med förebyggande insatser.....	4
Så här kartlägger vi risker för kränkande behandling:.....	4
Följande trivselsregler gäller alla på skolan:.....	4
Så här arbetar vi med främjande insatser	5
4. Uppföljning och analys av förra läsårets plan:.....	5
5. Plan för 2020-2021	6
7. Rutiner vid kränkande behandling.....	7
Elev kränker elev	7
Elev kränks av personal.....	8
Personal kränks av elev.....	8
Handlingsplan vid hotfulla situationer.....	8
Rutiner för dokumentation	9
Del 2 Lagtexter, definitioner och bilagor	9
DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA	9
Definitioner av olika begrepp	10
Ansvarsfördelning	11
Rektor ansvarar för	11
Lärare och annan skolpersonal ansvarar för att.....	12
Elever och förälder ansvarar för att.....	12

Del 1 Plan mot kränkande behandling

Inledning

Gärde skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling ligger till grund för aktivt arbete för att ta bort risker för att elever ska bli utsatta för diskriminering och kränkande handlingar. I planen beskrivs förebyggande aktiviteter och rutiner för akuta situationer.

1.1 Gärde Skolas vision

Gärde skola och fritidshem är en plats där var och en känner trygghet och är accepterad för den man är. På Gärde skola och fritidshem visar vi omtanke och alla hjälper alla att lyckas. Ingen ska behöva höra något nedlåtande om sig själv eller på annat sätt utsättas för kränkande behandling.

Planen har som utgångspunkt de sju diskrimineringsgrunderna:

- *kön,*
- *etnisk tillhörighet,*
- *religion eller annan trosuppfattning,*
- *sexuell läggning,*
- *funktionshinder,*
- *könsöverskridande identitet eller uttryck,*
- *ålder*

1.2 Verksamheter som omfattas av planen

Planen gäller för Gärde skola och fritidshem

1.3 Ansvariga för planen

Rektor har huvudansvaret för att skolans personal är förtrogna med innehållet i planen samt att dess rutiner följs.

Klasslärare/mentorerna har huvudansvaret för att i klasserna går igenom innehållet i planen och att eleverna vet vad som gäller.

Planen mot kränkande behandling finns tillgänglig för vårdnadshavare på skolans hemsida och på Infomentor.

1.4 Elevers delaktighet

Elever är delaktiga i planen genom att besvara frågor i en "skoltemp" samt kommunenkät om hur de upplever sin tillvaro i skolan. Elevernas upplevelse av sin skolmiljö ligger till grund riskanalys för systematiska förbättringar.

Elevrådet är delaktiga i revidering av skolans trygghetsregler.

1.5 Vårdnadshavares delaktighet

Föräldrar är delaktiga genom synpunkter och förbättringsförslag som framförs genom utvecklingssamtal samt brukarrådet.

1.6 Personalens delaktighet

Pedagoger är delaktiga i analys av resultat på skoltemp och kommunenkät samt framtagande av planering av förebyggande aktiviteter för att förhindra kränkningar.

1.7 Förankring av planen

Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har denna plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställda och nya elever blir informerade om dess innehåll och att detta är tillgängligt för alla. Planen publiceras på skolans hemsida.

2. Så här arbetar vi med förebyggande insatser

Målet med det förebyggande arbetet är att minska risken för att någon blir utsatt för kränkande behandling.

Så här kartlägger vi risker för kränkande behandling:

- Samtal med eleverna om vad trakasserier och kränkningar är och innebär i klass- och elevråd.
- Gruppsamtal kring stress, att vara uppkopplad, sociala medier, må bra på mellanstadiet för att öka personalens kunskap om risker för kränkande behandling samt för att förebygga psykisk ohälsa för eleverna
- Skolsköterskan genomför hälsosamtal i åk 4
- Uppföljning av trygghet och trivsel genom skolenkät under höstterminen och kommunenkät under vårterminen.
- Dokumentation från kränkningsanmälningar

Följande trivselsregler gäller alla på skolan:

Vi vill att vår skola är en plats där alla är trygga och trivs, känner arbetsglädje och utvecklas.

Vi behandlar andra som vi själva vill bli behandlade.

Vi är artiga och vänliga mot varandra.

Vi uttrycker oss alltid trevligt och vårdat.

Vi respekterar varandra.

Vi följer det som de vuxna har planerat.

Vi är rädda om vår skola och hjälper till att bevara den fina miljön.

Därför gör vi också så här:

Vi låter bli att slåss eller säga kränkande saker till någon.

Vi lämnar våra mobiler till läraren under dagen i skolan och på fritids.

Vuxen närvaro:

Vid väntan på bussen

Vid måltider

På raster

Så här arbetar vi med främjande insatser

- Medvetna vuxna i elevernas närhet så att eleverna kan handledas till bra samtal och positivt kamratskap
- Uppmärksamma goda relationer och kamratskap
- Medveten klassrumsplacering
- Aktivt arbete för att stärka gemenskapen i klasserna och på hela skolan
- Återkommande vänskapsaktiviteter mellan klasserna enligt skolans värdegrundshjul

4. Uppföljning och analys av förra läsårets plan:

Planen för läsåret 2019-2020 följdes upp genom resultat på skolans enkät, kommunens enkät samt inkomna anmälningar om kränkande behandling via det nya digitala arbetssättet. Resultaten sammanfattades i följande punkter:

- Elevernas svar på enkäten visar god generell trygghet på skolan.

F-3:

Stämmer helt och hållet	33	71,7
Stämmer ganska bra	10	21,7
Stämmer ganska dåligt	2	4,3
Stämmer inte alls	1	2,2

4-6:

Stämmer helt och hållet	22	78,6
Stämmer ganska bra	5	17,9
Stämmer ganska dåligt	1	3,6

- Svaren visar att eleverna vet vem de kan vända sig om de behöver. *F-3: 43 elever av 46; 4-6: 22 elever av 28*
- Det främjande arbetet fungerar väl med stöd av värdegrundshjulet.

- Det förebyggande arbetet fungerar väl genom att alla vuxna bidrar till att upprätthålla skolans regler och känner alla elever.
- Kooperativt arbetssätt i undervisningen främjar samarbete och förståelse mellan elever.
- Sexorna är goda föredömen när de leder de yngre eleverna i olika skolövergripande aktiviteter.

Analysen av resultaten visar att det förebyggande och främjande arbetet fungerar väl. Analysen visar även att det finns behov av att ytterligare förankra det digitala arbetssättet för att anmäla kränkningar så att alla känner sig trygga med att använda den nya rutinen.

Följande utvecklingsbehov identifierades

- Fortsatt implementering av skolans reviderade regler
- Anmälningar av kränkningar digitalt och i vilka situationer
- Förebyggande arbete för att minska risk för kränkningar via sociala medier

5. Plan för 2020-2021

Mål	Aktiviteter	ansvar	uppföljning
Pedagoger använder digitalt arbetssätt vid anmälning av kränkningar.	Pedagoger utbildas och stöts i att använda Drafit vid anmälning av kränkningar.	Rektor	Juni 2021
Att alla barn trivs och mår bra på skolan	Kurator arbetar förebyggande och hälsofrämjande i alla årskurser	Kurator med stöd av pedagoger	Juni 2021
Använda boken <i>Värsta bästa nätet</i> i undervisningen med eleverna	Planera och genomföra en/flera lektioner där man använder <i>Värsta bästa nätet</i> som stöd.	Pedagoger i 3-6. Rektor som stöd	Juni 2021

6. Skolans trygghetsteam

Alla vuxna på skolan är ansvariga för att främja trygghet och förebygga risk för kränkningar. Ett trygghetsteam består av Anna-Maria Hedman, Anna-Karin Lind-Eriksson och Erik Halvarsson som kan stödja i arbetet om behov finns. Tid för att träffas sker vid behov, inbokade träffar på konferenstid under året. Kurator Ann-Christin Gummesson finns tillgänglig på skolan på torsdagar.

7. Rutiner vid kränkande behandling

All form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som uppmärksammas av personal eller elever på skolan ska omedelbart anmälas, utredas och åtgärdas så att de upphör snabbt. Elever/föräldrar vänder sig i första hand till mentor/klassföreståndare, men även till trygghetsteamet eller personal inom elevhälsan.

Kränkningar/diskriminering/trakasserier utreds enligt följande arbetsgång:

Elev kränker elev

Personal som ser eller upptäcker att en elev kränks skall ingripa direkt och samtala med berörda samt vidta hindrande åtgärder. Vid behov bistår annan personal vid samtalen.

1. Händelsen/kränkningen **dokumenteras och anmäls** digitalt genom Draftit

<https://inloggad.draftit.se/public/kb-process->

[anmalan/?invitation=I4WZ%2fi56AQvYgDdv3UQTW7EfV6bhItD5pXV%2fOsXZ1ym55fs5FCBw2Q%3d%3d](https://inloggad.draftit.se/public/kb-process-anmalan/?invitation=I4WZ%2fi56AQvYgDdv3UQTW7EfV6bhItD5pXV%2fOsXZ1ym55fs5FCBw2Q%3d%3d)

(länk till blankett finns även på skolans drive under mapp ”plan mot kränkande behandling”). Anmälningen rapporteras då automatiskt till skolhuvudman och rektor.

I anmälningsarbetet ingår att:

- Samtala med berörda elever, de berörda får ge sin version av händelsen. Målet med samtalet är att komma fram till hur kränkningar ska upphöra.
Exempel på frågor vid elevsamtal: Vad har hänt? Hur ofta? Hur länge? Var? Vilka är de inblandade?
- Lyssna och dokumentera vad som hänt.
- Ta kontakt med berörda vårdnadshavare.

2. Händelsen utreds (kan ske i samband med steg 1):

I utredningsarbetet ingår att:

- Samtala vidare med elever och berörd personal. Målet med utredningen är att komma fram till hur kränkningar kan upphöra.
- Visar det sig att fallet är mer komplicerat utreds händelsen vidare av trygghetsteamet, klasslärare/mentor eller annan lämplig vuxen och **adekvata åtgärder planeras och genomförs**

- Är händelsen av sådan art att polisanmälan är aktuell görs detta. Beslut om polisanmälan görs av rektor.

3. Åtgärder följs upp

- Uppföljningssamtal görs inom en vecka samt ytterligare en gång vid behov och resultatet meddelas rektor.

4. Ärendet avslutas eller utreds vidare via EHT

Elev kränks av personal

Om en **vuxen** märker att en annan vuxen på skolan kränker eller diskriminerar en elev ska denne ingripa direkt. Rektorn informeras.

Om en **elev** känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då eleven antas stå i beroendeställning till den vuxne.

Eleven ska berätta för någon annan vuxen på skolan t ex lärare eller kurator som i sin tur informerar rektor.

Om **förälder** upplever att en personal kränker ett barn/elev uppmanas föräldern att kontakta rektor.

Händelsen/kränkningen **dokumenteras i protokoll och lämnas till rektor.**

Vid komplikationer ska ärendet omedelbart lämnas till rektor som snabbt vidtar åtgärd.

1. Skolledningen för samtal med berörda parter, och föräldrar.
2. Vid behov kan en utomstående och neutral person behövas som medlar mellan parterna.

Personal kränks av elev

Rektor informeras.

1. Rektor utreder.

Handlingsplan vid hotfulla situationer

1. Vid bråk och konflikt skall närmaste vuxen ingripa för att häva bråket.
2. I de situationer det krävs hjälp, tillkallas en annan vuxen. Den vuxne sårar på eleverna varvid de inblandade genomför enskilda samtal för att reda ut och bearbeta händelsen.
3. I de fall där de vuxna inte kan hantera situationen eller våldet är grovt, tillkallas polis via larmnummer 112.

Rutiner för dokumentation

1. Händelseförlopp dokumenteras (digitalt) tillsammans med de åtgärder som vidtagits.
2. Den ansvariga personalen ansvarar för dokumentationen.
3. All dokumentation vidarebefordras av rektor till huvudmannen.

Del 2 Lagtexter, definitioner och bilagor

DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Diskrimineringslagen (2008:567) § 5 definierar grunderna för diskriminering:

Etnisk tillhörighet (etnicitet) - att bli sämre behandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.

Religion eller annan trosuppfattning - att bli sämre behandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.

Funktionshinder - att bli sämre behandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsförmåga.

Kön - att bli sämre behandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.

Könsidentitet och köns uttryck - att bli sämre behandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön. Med könsöverskridande identitet och uttryck menas att du använder attribut, exempelvis kläder, smink, smycken som oftast förknippas med det motsatta könets attribut.

Sexuell läggning - att bli sämre behandlad på grund av att man är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.

Ålder - att bli sämre behandlad på grund av sin ålder, dvs. sin uppnådda levnadslängd.

Skollagen och läroplanen

Kapitel 6 i skollagen (2010:6) handlar om åtgärder mot kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen har ansvar för att personal inom verksamheten fullgör de skyldigheter som finns

skrivna i lagen. Det är huvudmannens ansvar att se till att det på alla skolor bedrivs ett målinriktat och förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling av elever. All personal på skolan har skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Det innebär att om någon av skolans personal får kännedom om att en elev känner sig utsatt måste **agera** och **utreda** ärendet. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen. Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Utöver barn- och elevskyddslagen har skolan enligt läroplanen **LGR-11** ett uppdrag att arbeta med frågor som rör jämställdhet och genus. Arbetet med läroplanernas jämställdhetspedagogiska uppdrag är ett viktigt bidrag i arbetet mot könsdiskriminering, sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med kön. I **LGR-11** står det skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med förebyggande och främjande arbete och systematiska åtgärder om lagarna överträds.

Definitioner av olika begrepp

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- text och bild (sms, snapchat, ask, fotografier, skrivna meddelanden och olika sociala medier).

Kränkande behandling kan vara antingen trakasserier eller annan kränkande behandling.

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Annan kränkande behandling kallas en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en

diskrimineringsgrund. Det kan vara ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Det kan vara mobbing, misshandel, ofredande eller olaga hot. Det är alltid den utsatte som avgör om beteendet är en kränkande handling.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen *direkt* eller *indirekt*.

Direkt diskriminering är när en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering kan vara att man istället behandlar alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för

- att all personal, elever och vårdnadshavare känner till alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som är förbjudna på skolan
- att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av det som anges i diskrimineringslagen
- att årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare. Dessa två planer sammanförs i likabehandlingsplanen

- att om skolan får kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Lärare och annan skolpersonal ansvarar för att

- följa skolans plan mot kränkande behandling
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld och upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utreda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, där den enskilde anställda är berörd, följs upp
- bemöta kollegor och elever på ett respektfullt sätt

Elever och förälder ansvarar för att

- påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt